

ΤΟ ΝΕΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΟΥ ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΤΗΚΕ ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Μνήμες Σμύρνης στην Νέα Σμύρνη

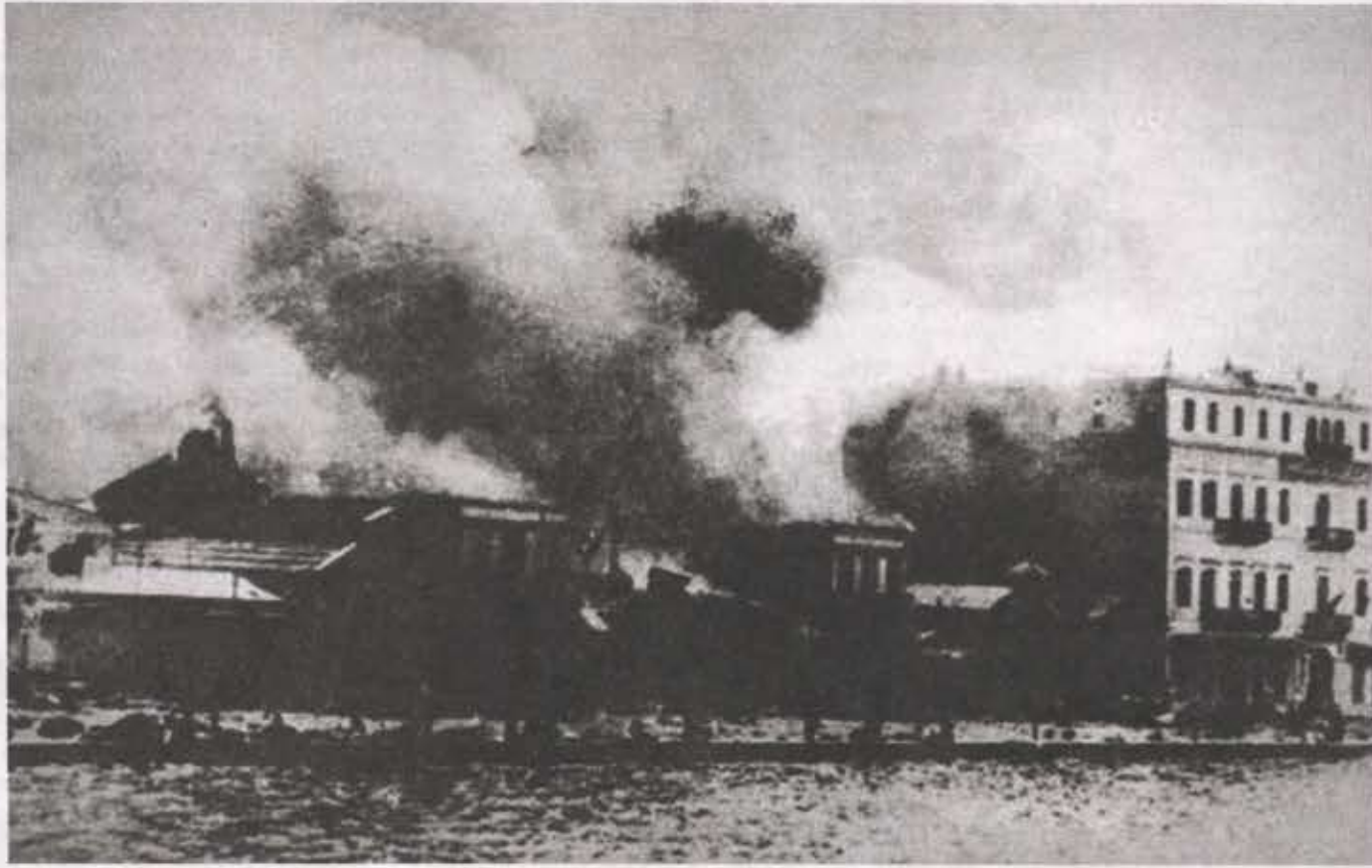
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

«Ποτέ δεν πρέπει να ξεχνάμε τη συνεισφορά των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και της ίδιας της Σμύρνης στην αναγέννηση του σύγχρονου Ελληνικού πολιτισμού»

Εκεί που σμίγει η Δύση και η Ανατολή, εκεί βρίσκεται η τρίτη μεγαλούπολη της Τουρκίας που άλλοτε έσφυζε από ελληνικό στοιχείο αλλά από το μοιραίο 1922, το έτος της τρομερής καταστροφής, μετράει ελάχιστα Έλληνες κατοίκους. Η Σμύρνη. Στα παράλια της Μικράς Ασίας, στην Ιωνία της αρχαιότητας με τα 2.500 χρόνια ελληνικής παρουσίας στα κόματά της. Η Σμύρνη. Που η κληρονομιά της μεταφέρθηκε από την προσφυγιά του '22 στην διάδοχό της, την Νέα Σμύρνη.

Την περασμένη Δευτέρα, παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου που τέλεσε και τα εγκαινία, άνοιξε τις πύλες του το Ψηφιακό Μουσείο Σμύρνης και Νέας Σμύρνης που αποτελεί μια γέφυρα ιστορίας, μνήμης και πολιτισμού, συνδέει το παλιό με το νέο και καλεί το κοινό για ένα ψηφιακό ταξίδι στην ιστορία της Σμύρνης.

Πολυσημάντη η ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας, κατά την τελετή των εγκαινίων που τόνοιε ανάμεσα στα άλλα: «Από αυτό το Μουσείο, από αυτή την κοσμηματοθήκη ιστορίας, θέλω να συγκρατήσουμε δύο μηνύματα τα οποία αποτελούν σταθμά χρόνου για μας αλλά και δείκτες πορείας για αυτά που πρέπει να υπε-

ρασπιστούμε στο δύσκολο μέλλον το οποίο μας περιμένει. Πριν από όλα οφείλουμε να θυμόμαστε την προσφορά της Ιωνίας, στο πνεύμα και τον πολιτισμό από την αρχαία Ελλάδα καθώς επίσης και το γεγονός ότι από τον ίδιο χώρο, μέσα από τον κουρνιαχτό της Μικρασιατικής καταστροφής, ήρθε ένα άλλο κύμα ανθρώπων του πνεύματος που μπόλιασε ξανά στον 20ο αιώνα πια, τον πολιτισμό μας και τη ιστορία μας. Ποτέ δεν πρέπει να ξεχνάμε τη συνεισφορά των Ελλήνων της Μικράς Ασίας - και της ίδιας της Σμύρνης - στην αναγέννηση του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού».

Ο κ. Παυλόπουλος επισήμανε ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε τη γενεαλογία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας. Όπως δε πρέπει να ξεχνάμε τη γενεαλογία των Ελλήνων του Πόντου και των Αρμενίων, μιας και μιλάμε για μια πόλη που φιλοξενεί αρκετούς από εκείνους που κουβαλάνε αντίστοιχες μνήμες. «Να θυμόμαστε λοιπόν το αίμα που χύθηκε, το αίμα όλων εκείνων των ανθρώπων, όλα γιατί θέλουμε να πάρουμε εκδίκηση. Σας διαβεβαιώ ότι ο μόνος λόγος για τον οποίο δεν πρέπει να ξεχνάμε και τη γενεαλογία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας είναι γιατί πρωταρχικά του ανθρώπου, η υπεράσπιση του ανθρώπου δεν

είναι δεδομένη σήμερα. Το βλέπουμε, το ζούμε».

Και για το επίκαιρο προσφυγικό ζήτημα, τόνισε ότι υπάρχουν κάποιες - ακόμη και εταίροι μας εντός Ε.Ε. - οι οποίοι επιδεικνύουν φοβικά και αναδιανομητικά σύνδρομα, εντελώς αντίθετα προς τις αρχές και τις αξίες του ευρωπαϊκού πολιτισμού και της ευρωπαϊκής δημοκρατίας. «Εμείς οι Έλληνες, οι οποίοι έχουμε την παράδοση των Ικετών της Αρχαιότητας, μπορούμε και πρέπει να τους διδάσουμε με το παράδειγμά μας - και το πράττουμε καθημερινά - με ποιο τρόπο οφείλουμε να υπερασπιστούμε τον άνθρωπο και την αξία του».

Το Μουσείο δημιουργήθηκε από τον Δήμο Νέας Σμύρνης από ίδιους πόρους, και με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ «Ψηφιακή Σύγκλιση», είναι αποκλειστικά ψηφιακό και προσφέρει αρχαιακό υλικό, ήχο, βίντεο, εφημερίδες, φωτογραφίες, διάδραση και δυνατότητα αναζήτησης πληροφορίας από τον επισκέπτη.

Η κυρία Αθηνά Σάμογλου, γενική γραμματέας της ελληνικής κοινότητας Σμύρνης, που παρέστη στην τελετή των εγκαινίων, τόνισε: «Θυμολογούμε βαθύτατα που η Νέα Σμύρνη τιμά την Σμύρνη μας και είμαστε ευνοημένοι για την ίδρυση του μουσείου. Θέλω να σας πω ότι μπορεί οι Έλληνες να είμαστε μια κούφια στην Σμύρνη αλλά υπάρχουν δυναμικά και είμαστε η συνέχεια της παρουσίας και της ιστορίας της ρομιοσύνης στην ευλογημένη γη της Ανατολής».

Στην τελετή των εγκαινίων με την παρουσία και εκπροσώπων της κυβέρνησης και των κομμάτων, η συγκίνηση ήταν διάχυτη.

«Σήμερα παγκόσμια ημέρα πολιτιστικής κληρονομιάς, η πόλη μας αποδεικνύει εμπρακτικά ότι ο πολιτισμός δεν είναι πολυτέλεια αλλά ανάγκη. Μια ανάγκη που πηγάζει από την ιασηρή μνήμη και την ευθύνη να την μεταβιβάσουμε στις επόμενες γενιές, τόνισε ο δήμαρχος Νέας Σμύρνης Σταύρος Τζουλάκης».

Και ο αντιδήμαρχος, υπεύθυνος για το Μουσείο Βαγγέλης Χατζατουρίαν, επισήμανε: «Βασικός στόχος του ψηφιακού μουσείου είναι να αναδειχθεί η κληρονομιά της Σμύρνης, όχι από το πολιτιστικό απόθεμα και το σύστημα αξιών που μεταλαμπαδεύτηκε ασεδόν αυτό στη διάδοχη πόλη, την πόλη μας, την Νέα Σμύρνη...».

Ανοικτό λοιπόν το ψηφιακό μουσείο που δίνει την ευκαιρία στον επισκέπτη να παρακολουθήσει την ιστορία της πόλης από την Αρχαιότητα έως σήμερα, περνώντας από την Καταστροφή και την Προσφυγιά, ακολουθώντας την τύχη των Σμυρνίων και τα ίχνη τους σε κάθε σημείο εξάπλωσής τους, αποτυπώνοντας την προσπάθεια επανίδρυσης μιας νέας πόλης και τελικά την εγκατάστασή τους στην Νέα Σμύρνη.

Μια μικρή ξενάγηση σε ένα μεγάλο Μουσείο

Ας δούμε όμως, συνοπτικά, τι περιλαμβάνει αυτό το ιδιαίτερα αξιόλογο και πρωτοπόρο μουσείο που λειτουργεί καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή, 10.00 έως 14.00 και 18.00 έως 20.00 και το Σάββατο από 10.00 έως 14.00. (Διεύθυνση: Ελευθερίου Βενιζέλου 87, 17121 Νέα Σμύρνη, τηλ. 2109355771 - www.smyrtimuseum.gr)

Αξίζει προηγουμένως να σημειώσουμε ότι μια σημαντική πρωτοβουλία του νέου μουσείου είναι «η δυνατότητα των πολιτών να συμβάλουν στη συλλογή τεκμηρίων, προσφέροντας οι ίδιοι τα δικά τους εκθέματα. Στόχος είναι οποιοδήποτε κειμήλιο να αποτελέσει αρχαιακό υλικό και στη συνέχεια να ψηφιοποιείται και να εκτίθεται με την επωνυμία της οικογένειας, δημιουργώντας ένα χώρο μνήμης, σημαντικό για τις μέρες της κρίσης που διανύουμε, καθώς οι άνθρωποι αναζητούν ακόμα περισσότερο την επαφή με τις ρίζες τους».

Χρησιμοποιώντας λοιπόν ως βοήθημα τον οδηγό του μουσείου που έχει εκδώσει ο Πολιτιστικός Οργανισμός του Δήμου Νέας Σμύρνης θα επικεντρωθούμε μια ξενάγηση σε τίτλους στις 4 ενότητες του μουσείου.

Η είσοδος στο μουσείο συνδυάζεται με την υποδοχή των επισκεπτών που περιλαμβάνει την προβολή τεκμηρίων με την εικονική πλοήγηση στο χώρο και την ανάγνωση σύντομων κειμένων σχετικά με τη δημιουργία του μουσείου. Ακόμη, ο επισκέπτης μπορεί να περιηγηθεί εικονικά στην έκθεση και να πάρει μια γεύση για την εμπειρία που θα έχει περιδιαβαίνοντας το μουσείο.

Α' ΕΝΟΤΗΤΑ

Η Α' ενότητα, έχει τον τίτλο «Γνωριμία με την Σμύρνη στο χώρο και το χρόνο» και περιλαμβάνει:

1. Εξέλιξη της περιοχής και της πόλης της Σμύρνης. Εδώ ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να οργανώσει την αναδρομή στην ιστορία της Σμύρνης επιλέγοντας χρονική

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Προκόπης Παυλόπουλος εγκαινιάσε το Ψηφιακό Μουσείο Σμύρνης και Νέας Σμύρνης που συνδέει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον.

περίοδο ή γεγονότα που αντιστοιχούν σε εικόνες και πληροφορίες για σημαντικούς σταθμούς στην εξέλιξη της πόλης και της ευρύτερης περιοχής της.

2. Η ιστορία της Σμύρνης διαμέσου των αιώνων. Το ταξίδι της Αμαζόνας. Με αφηγητή και οδηγό την Αμαζόνα Σμύρνα, μυθικό σύμβολο της πόλης, προβάλλονται με χρονολογική σειρά και σύντομα κείμενα οι σημαντικότεροι σταθμοί της ιστορίας της Σμύρνης.

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ

Η Β' ενότητα έχει τον τίτλο «Η Σμύρνη και οι Σμυρνιοί από την άνοδο στην καταστροφή και στην προσφυγιά» και περιλαμβάνει:

1. Η εξέλιξη της πόλης της Σμύρνης. Μια προβολή που ξεκινάει από το μικρό λιμάνι του 16ου-17ου αιώνα και φτάνει στη μεγαλούπολη πλέον των αρχών του 20ου αιώνα.

2. Η πόλη των εμπόρων. Χαρακτηριστικές εικόνες της εξέλιξης της μέσης και των τρόπων μεταφοράς εμπόρων και εμπορευμάτων. Τοπικά προϊόντα, εισηγμένη πολυτέλεια, επιχειρήσεις και ακτινογραφία του

εμπορικού κόσμου της Σμύρνης.

3. Η πόλη των συναντήσεων και των αντιθέσεων. Η Σμύρνη παρουσιάζεται ως πόλη συνάντησης αλλά και ως πεδίο διαμάχης και ανταγωνισμού Δύσης και Ανατολής, νεοεπιστημολογίας και συντήρησης.

4. Η άνοδος του ελληνοτισμού της Σμύρνης. Εδώ βλέπει ο επισκέπτης πώς ο ελληνοτισμός αναδείχθηκε σε κυρίαρχο στοιχείο της πόλης μέσα από την ανάδειξη των ιδιαίτερων δραστηριοτήτων των Ρωμιών αλλά και της συμμετοχής τους στη συνολική ζωή της Σμύρνης.

5. Η προϊστορία της Καταστροφής. Είναι μια αναδρομή που φωτίζει το τέλος του οθωμανικού κόσμου και την ανάδυση της σύγχρονης κοινωνίας των εθνών της περιοχής ως κομμάτι του σύγχρονου κόσμου. Η ανάπτυξη του θέματος γίνεται σαν σε εφημερίδα τοίχου με εικόνες και σύντομα κείμενα.

6. Από τα στρατιωτικά κινήματα στην Καταστροφή. Παρουσιάζονται τα γεγονότα και ο αντίκτυπός τους στις εξελίξεις στην Σμύρνη κυρίως μέσω των κρίσιμων δεκαπενταετιών από τα κινήματα του 1908-1909 ως τη δημιουργία των σύγχρονων

δημοκρατιών Ελλάδας και Τουρκίας το 1923.

7. Η Καταστροφή. Φωτογραφίες, επικάρια, εφημερίδες, ήχοι και ένα βουβό βίντεο εντείνει τη δραματικότητα των στιγμών και αποδίδει την αγωνία των τελευταίων ημερών της Σμύρνης. Υπάρχουν ακόμα αυτοβιογραφικά κείμενα και μαρτυρίες επιζώντων για τη δραματική τους εκδίωξη.

8. Οι Σμυρνιοί στην προσφυγιά. Εδώ ο επισκέπτης παρακολουθεί τις προσπάθειες για τη δημιουργία των πρώτων προσφυγιοπόλεων μέσα από πιστευτικές δυσκέρειες και βλέπει εικόνες που φανερόνουν την τραγική μετάπτωση της ζωής τους.

9. Μετά την ανταλλαγή. Ο ψηφιακός χάρτης, τα αποσπάσματα από τη «σύμβαση της ανταλλαγής» και τα σύντομα βίντεο αποδίδουν τα πρώτα βήματα της εγκατάστασης των Σμυρνίων στην Ελλάδα, τη δημόσια εικόνα τους και την πολιτική τους παρουσία.

10. Η γέννηση της Νέας Σμύρνης. Από τις πρώτες νομοθετικές ρυθμίσεις και το «σχέδιο Βασιλιγά» μέχρι την ολοκλήρωση των βασικών δομών και τη σχηματοποίηση της πόλης, η Νέα Σμύρνη αποτυπώνεται στις

φωτογραφίες, τα έγγραφα, τον τύπο και στα σχέδια της εποχής του μεσοπολέμου.

11. Τα «ήγηδα» περί την Λεωφόρο Συγγρού. Ένα σύντομο βίντεο βοηθάει τον επισκέπτη να ανατρέξει στην εξέλιξη της περιοχής, να δει τα όρια της πόλης, τα τμήματα που απαλλοτριώθηκαν και εντάχθηκαν στον οικισμό και το γενικό πολεοδομικό σχέδιό της.

Γ' ΕΝΟΤΗΤΑ

Η Γ' ενότητα επιγράφεται «Η ιστορία και η κληρονομιά της Νέας Σμύρνης» και περιλαμβάνει:

1. Η γέννηση και η εξέλιξη της Νέας Σμύρνης. Σε μια σειρά από οθόνες προβάλλεται η ιστορία της πόλης από τη σχηματοποίησή της λίγο πριν το 1930 ως τις αρχές του αιώνα μας.

2. Η παράδοση της πνευματικής και κοινωνικής δράσης. Η Αγία Φωτεινή, το γυμνάσιο της Ευαγγελικής Σχολής, τα ορφανοτροφεία της πόλης, η Εστία Νέας Σμύρνης, κ.ά. προβάλλονται παράλληλα με τα σημαντικά ιδρύματα που αποτέλεσαν τους προγόνους και εμπνευστές τους.

3. Η οικονομική ζωή μέσα από

τον τύπο. Τίτλοι εφημερίδων και περιοδικών, ψηφιοποιημένα φύλλα αρχείου, καταχωρήσεις εμπορικών οδηγιών και ημερολογίων και διαφημίσεις εικονογραφούν την οικονομική ζωή ενός και γύρον αιώνα.

4. Γοργές ψυχαγωγία και αναψυχή στην πόλη. Μια σύγκριση των δραστηριοτήτων ψυχαγωγίας και αναψυχής στην Σμύρνη και στην Νέα Σμύρνη μέσα από μία διαδραστική εφαρμογή.

5. Αθλητικά σωματεία της Νέας Σμύρνης. Ο Πανιώνιος και ο ΑΟΝΣ-Μίλων θεωρούνται συνέχεια του αθλητικού πνεύματος της Σμύρνης, η ιστορία των συλλόγων της οποίας κρύβει την ευρύτερη κοινωνική και πολιτισμική τους διάσταση.

6. Σημαντικές στιγμές στην ιστορία της πόλης. Φωτογραφίες και μικρά κείμενα σε συνεχή προβολή.

7. Η σύγχρονη πόλη - η Νέα Σμύρνη με αριθμούς. Σε μια ειδικά διαμορφωμένη διαδραστική τράπεζα ο επισκέπτης ανακαλύπτει το σύγχρονο πρόσωπο της Νέας Σμύρνης εμπλουτισμένο με στατιστικά στοιχεία.

Δ' ΕΝΟΤΗΤΑ

Η Δ' ενότητα, τέλος, φέρει τον τίτλο «Δράσεις δημόσιας ιστορίας» και περιλαμβάνει:

1. Βιογραφίες. Παρουσιάζονται άνθρωποι που επηρέασαν με τη δράση τους ή τιμήσαν με την παρουσία τους την Νέα Σμύρνη σε όλους τους χώρους της δημόσιας ζωής.

2. Οι κάτοικοι της πόλης εκθέτουν. Ο δημότης, ο πολίτης, ο επισκέπτης του μουσείου μπορεί να συμβάλει στον εμπλουτισμό των εκθεμάτων του δημοσιονομικού της δικής του ψηφιακής συλλογής στο μουσείο.

3. Το μέλλον της πόλης. Μαθητές του σήμερα μιλάνε για την Νέα Σμύρνη και το όραμα που έχουν για την πόλη τους.

Αυτή ήταν μια σύντομη περιήγηση στο Ψηφιακό Μουσείο Σμύρνης και Νέας Σμύρνης που καλό θα ήταν όσοι μπορούσαμε να το επισκεφθούμε. Αν μη τι άλλο κρατάει τη μνήμη ολόζωντανη.